

DUYGULARIMA
HAKLARIMA

GELECEĞİME

VÜCUDUMA

ÇOCUKLUĞUMA

DOKUNMA!

ÇOCUK İHMAL VE İSTİSMARI

Aile Bilgilendirme

ÇOCUK İHMALI

İhmal, çocuğa bakmakla yükümlü kimsenin çocuğun gelişimi için gerekli ihtiyaçları karşılamaması veya bu ihtiyaçları dikkate almamasıdır. Bu ihtiyaçlar sağlık, eğitim, duygusal gelişim, beslenme, barınma ve güvenli yaşam şartlarıdır.

İHMAL

DUYGUSAL İHMAL

FİZİKSEL İHMAL

EĞİTİMSEL İHMAL

FİZİKSEL İHMAL

- Çocuğun temel tıbbi ihtiyaçlarının karşılanmaması
- Çocuğa düzenli ve besleyici öğünlerin, temiz ve yeterli giysinin sağlanmaması
- Çocuğun bakacak yetişkin bulunmadan uzun süre yalnız bırakılması
- Çocuğun gece geç saatlere kadar nerede olduğunun bilinmemesi ve umursanmaması
- Çocuğun terk edilmesi veya kendine zarar verebileceği durumlarda denetimsiz bırakılması

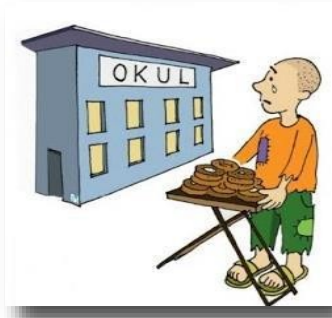

DUYGUSAL İHMAL

- Çocuğa yetersiz ilgi ve şefkat göstermek
- Çocuğun aile içinde şiddet ve kötü muameleye şahit olmasına izin vermek
- Çocuğun alkol, uyuşturucu kullanmasına izin vermek.
- Çocuğun suç işleme, saldırganlık gibi uyumsuz davranışlarına destek olmak ya da bu davranışları görmezden gelmek.

EĞİTİMSEL İHMAL

- Çocuğun zorunlu yaşa gelmesine rağmen okula gönderilmemesi,
- 18 yaşın altında olmasına rağmen çalışmaya zorlanması, Okula devamlılığının sağlanmaması,
- Okula devam etmediği bilinmesine rağmen müdahalede bulunulmaması,
- Eğitimin başarısı için gerekli ihtiyaçların karşılanmaması ve gerekli desteğin sağlanmaması.

Çocuğun temel ihtiyaçlarının karşılanmaması (yeme, içme, barınma vb.) fiziksel ihmaldir. Bu ihtiyaçları maddi durumunuz ölçüsünde karşılamamız gerekmektedir. Çocuğunuzun istekleri maddi durumunuzu aşılıyorsa uygun yaklaşım şekliyle çocuğunuza anlatmalısınız.

BİR ÇOCUK ;

- Okula çok fazla devamsızlık yapıyorsa
- Para ya da yemek için çalışıyor, dilencilik yapıyor, ihtiyacı karşılığı kadar hırsızlık yapıyorsa
- Vücudu zayıf düşmüşse
- Pis giyimliyse ve kötü kokuyorsa
- Fiziksel yaralanmalarında doktora götürülmediğini gözlemliyorsanız
- Sigara ya da madde kullanımı ya da kendine zarar verme gibi alışkanlıkları varsa

İHMAL EDİLİYOR OLABİLİR

İhmalin çocuk üzerindeki etkileri nelerdir?

- Gelişimgeriliği
- Ölüme kadar varabilen sağlık problemleri
- Davranış problemleri
- İletişim problemleri
- Yalnızlık ve korunmasızlık hissi
- Madde bağımlılığı
- Suça yönelme riski

Çocuk ihmali çocuklara yapılan kötü muamelenin en yaygın şeklidir. Ne yazık ki ihmal, çocuk istismarı kadar görünür bir yarave iz bırakmadığı için, istismar kadar çok dikkat çekmez ve çoğunlukla ihbar edilmez. Fakat araştırmalar ihmalin de en az istismar kadar zararlı olduğunu, özellikle çocuğun erken beyin gelişimine çok fazla zarar verdiğini göstermektedir.

Çocukluğunda İhmale Maruz Kalmış Olan Yetişkinlerde İhmalin Etkileri Nelerdir?

- Toplum ve kendine güven eksikliği,
- Kendine zarar verme ve intihar eğilimi,
- Depresyon,
- Gelişim geriliği ve gelişmemiş benlik bilinci,
- Duygularını yönetme eksikliği,
- Sosyal ilişkilerde iletişimsizlik,
- Şiddet eğilimi,
- Aşırı alışveriş, kumar, alkol, uyuşturucu gibi değişik bağımlılıklara yatkınlık.

ÇOCUK İSTİSMARI

0-18 yaş grubundaki çocuğun; sağlığını, fiziksel gelişimini, psiko- sosyal gelişimini bilerek veya bilmeyerek olumsuz etkileyen her türlü harekete "ÇOCUK İSTİSMARI" denir.

FİZİKSEL İSTİSMAR

DUYGUSAL İSTİSMAR

ÇOCUK İSTİSMARI

EKONOMİK İSTİSMAR

CİNSEL İSTİSMAR

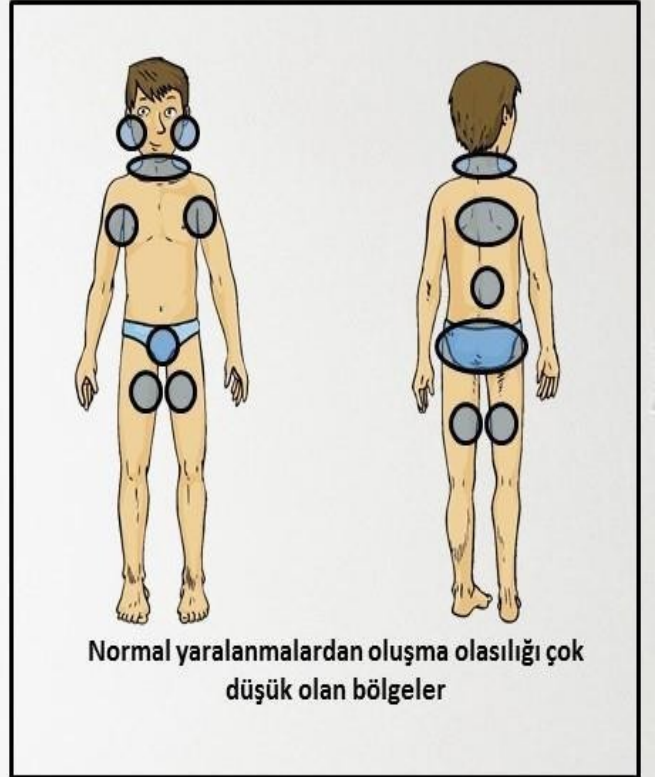
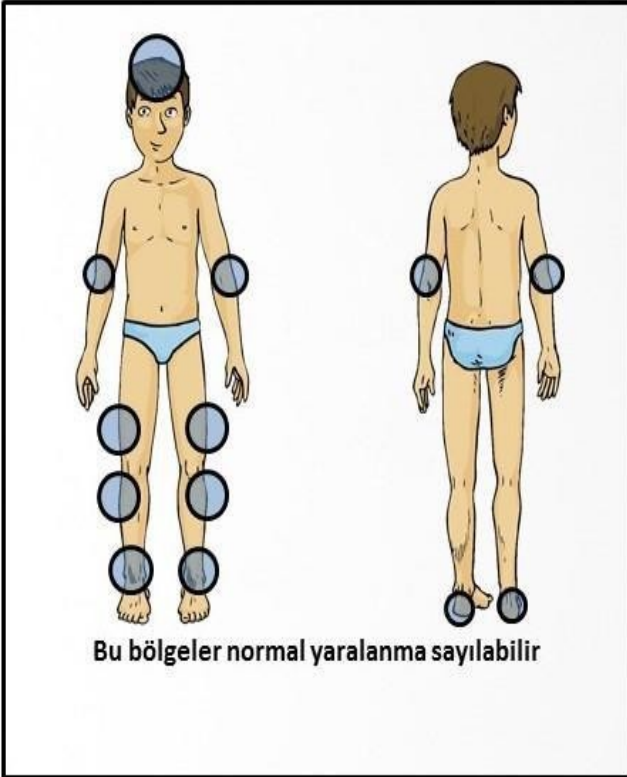
Fiziksel İstismar

- Çocuğun kaza dışı sebeple bir yetişkin tarafından yaralanması ya da örselenmesidir.
- Bir tokattan başlayarak çeşitli aletlerin kullanılmasına kadar devam edebilir.
- En yaygın rastlanılan ve belirlenmesi en kolay olan istismar şeklidir.

Çocuğa fiziksel istismarda bulunan yetişkinler genelde bunu disiplin ya da cezalandırma amaçlı yaptıklarını ifade ederler. Ancak bu durum çocukta gerek fiziksel gerek ruhsal ciddi etkilere yol açabilir. Özellikle deri, iskelet sistemi ve merkezi sinir sisteminin zarar görmesi fazla olasıdır. Fiziksel istismarın şekli ve şiddetine bağlı olarak diğer organlar da büyük zararlar görebilir.

FİZİKSEL İSTİSMAR MI NORMAL YARALANMA MI ?

Duygusal İstismar

Duygusal istismar

Duygusal istismar kişiye duygusal ya da ruhsal sağlığını tehlikeye atacak derecede ağır sözlü tehditler yapılması, alay edilmesi ya da küçük düşürücü yorumlarda bulunulması, eleştirilmesi, aşağılanması olarak tanımlanabilir.

Sistemli bir şekilde çocuğun görmezden gelinmesi, aşağılanması, alay edilmesi vb. duygusal istismar kapsamındadır. Çocuğun benlik saygısını ve duygusal gelişimini olumsuz şekilde etkileyen davranış kalıplarının tamamı duygusal istismar olarak tanımlanabilir.

Çocuğu her konuda suçlama, diğer istismar ya da ihmal türleri ile tehdit etme, genel olarak reddedici ve düşmanca tavır, katı biçimde cezalandırma, çocuğun davranışlarının yaratıcılığını kısıtlayacak biçimde aşırı derecede denetlenmesi ya da kendi tercihleri dışında seçimlere zorlanması da duygusal istismar çerçevesinde sayılabilir. Bunların yanı sıra kardeşler arasında ayırım ya da kıyas yapılması ve değer verilmemesi de bu çerçevededir.

BİR ÇOCUK DUYGUSAL İSTİSMAR MARUZ KALDIĞINDA

- Anne-babadan korkabilir
- Anne-babadan nefret ettiğini söyleyebilir
- Kendine karşı güvensizlik yaşayabilir
- Kendileri hakkında kötü konuşabilir (aptalım vb.)
- Yaşından daha küçük davranışlar sergileyebilir
- Konuşmada değişiklik yaşayabilir (kekemelik vb.)
- Çok sinirli olabilir ya da tam tersi fazlaca içine kapanabilir
- Ders başarısı düşebilir
- Alt ıslatma davranışı görülebilir.

Ekonomik İstismar

Çocuğa bakmakla yükümlü kişinin çocuğu maddi gelir kaynağı olarak görüp çocuktan maddi kazanç elde etme isteğidir (çocuğun çalıştırılması).

Ebeveynler çok para kazanma dürtülerini tatmin etmek için çocuklarını kullanabilirler.

Cinsel İstismar

Çocuğun, bir erişkinin cinsel gereksinim ya da isteklerinin doyumunu için cinsel nesne olarak kullanılması ya da kullanılmasına göz yumulması şeklinde tanımlanır.

Cinsel İstismar 3 Yönüyle Ele Alınabilir:

- Dokunma Olmaksızın Yapılan Cinsel İstismar
- Dokunmanın Olduğu Cinsel İstismar
- Şiddet Kullanarak Yapılan Cinsel İstismar

Dokunma Olmaksızın Yapılan Cinsel istismar

Cinsel konularda konuşup, çocuğu şaşırtmak onda korku, bunalım, huzursuzluk yaratmak bu kapsamdadır. Açık saçık telefon konuşmaları, teşhirciler, röntgenciler doğrudan bir tehlike oluşturmasalar da yarattıkları korku ve huzursuzluklarla çocuğa zarar vererek onu istismar etmiş olmaktadır.

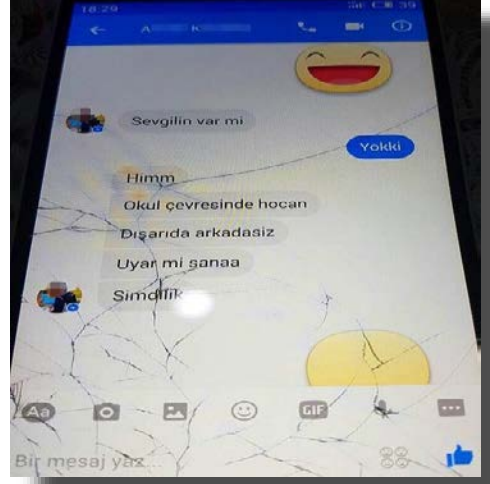
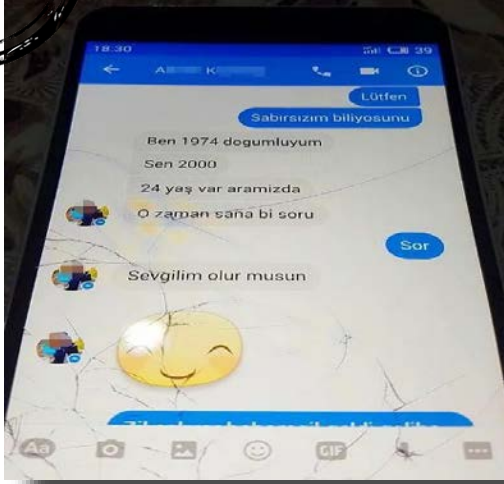
- İstismarcının çocuğun cinsel özelliklerine yönelik olarak seksî konuşması,
- Cinsel organları gösterme (teşhircilik),
- Pornografik resim gösterme,
- Açıkça veya gizlice çocuğu çıplakken gözlemek gibi röntgencilik eylemleri
- Karşit cins davranış modellerini benimsetmeye çalışması, giydirilmesi
- Cinsel içerikli küfür edilmesi gibi davranışlar bu kapsamda yer alır.

Antalya'da, bir okulun müdürü ve aynı zamanda din kültürü ve ahlak bilgisi öğretmeni olan A.K., öğrencisinin 16 yaşındaki ablasını taciz ettiği iddiasıyla tutuklandı.

Dokunmanın Olduğu Cinsel İstismar

Dokunarak yapılan cinsel istismarda genellikle bir yetişkinin bir çocuğun vücuduna cinsel amaçlı dokunması söz konusudur. Çocuğu cinsel amaçla doğrudan kullanma olarak da tanımlanabilir.

İstismarcının ve çocuğun giyinik veya çıplak olması halinde cinsel organlara dokunma, okşama ve/veya mastürbasyonu da bu kapsamda yer alır.

Bir davranışın cinsel istismar kapsamında olması için mutlaka tecavüz/cinsel birleşme olması gerekmez.

Şiddet Kullanarak Yapılan Cinsel İstismar

Şiddet kullanılarak cinsel amaçla çocuğa dokunulduğunda üçüncü grup cinsel istismar söz konusu olur. Şiddet kullanılarak yapılan istismar içinde ırza geçme ve öldürme de yer almaktadır.

Çocukta yaşam boyu sürebilecek veya tedavi gerektirecek bir zedelenme oluşturmakta ve hemen müdahale gerektirmektedir.

Cinsel İstismarı Yapan;

- Yetişkin bir erkek
- Yetişkin bir kadın
- Yaşça kendinden büyük bir çocuk
- Kendi yaşında bir çocuk
- Aileden biri

Olabilir!

ENSEST;

Kanunen evlenmelerine izin verilmeyen iki kişi (Anne-oğul, baba-kız, erkek kardeş-kız kardeş, üvey baba ve üvey kardeş , amca/dayı gibi bir akraba) arasındaki cinsel ilişkiye verilen isimdir.

Ensest, cinsel istismarın en çok görülen ve en kabul edilemez biçimidir.

Cinsel istismarda çocuğun rızasının olup
olmadığına **BAKILMAZ**

CİNSEL İSTİSMARA UĞRAYAN BİR ÇOCUKTA GÖZLENEBİLECEK DEĞİŞİKLİKLER

- ❑ Cinsel istismara uğrayan çocukların %50'sinde travma sonrası stres bozukluğu görülmektedir. Bunun yanında depresyon, düşük benlik saygısı, intihar davranışları, damgalanmışlık hissi, alkol ve madde kullanımı gözlemlenebilir.
- ❑ Çocukta öfke patlamaları görülebilir.
- ❑ Çocuk; dikkat dağınıklığı, odaklanamama, içine kapanma gibi durumlar yaşayabilir.
- ❑ Çocuk; uykuya dalmakta güçlük çekebilir (karanlıktan ya da kabuk görmekten korkabilir)
- ❑ Çocuk; yaşına uygun olmayan cinsel davranışlar sergileyebilir, cinsel içerikli oyunlar oynayabilir.
- ❑ Çocuk; çizdiği resimlerde cinsel organları belirgin çizebilir.
- ❑ Çocuk; mastürbasyon yapabilir.
- ❑ Çocukta yeme ve konuşma bozuklukları gözlemlenebilir.
- ❑ Çocukta alt ıslatma davranışı ortaya çıkabilir.
- ❑ Küçük yaş grubu çocuklarda (0-3 yaş) yabancılardan korkma, kıyafetlerini çıkarmak istememe, anne babaya aşırı düşkünlük, yeme ve uyku bozuklukları gözlemlenir.

DHA' dan Şaban Kardeş 'in haberine göre, Tekirdağ Büyükşehir Belediyesi'ne ait Çerkezköy ilçesi Kreş ve Gündüz Bakım Evi'ndeki olay geçen ekim ayında ortaya çıktı. İddiaya göre, gündüzleri kreşe bırakılan 2.5 yaşındaki oğlunu annesi evde tuvalete götürürken, farklı tepkiler vermesi üzerine şüphelendi. Annesini tuvalette yanına yaklaştırmayan ve tepkiler vermesi üzerine şüphelenen aile çocukla konuşarak durumu aydınlatmaya çalıştı. Çocuğun, kreşte öğretmenin kendisine tuvalete götürdüğünde kalemle canını acıttığını anlatması üzerine, aile hemen polis ve Cumhuriyet Başsavcılığı'na başvurarak, kreş bakıcısı N.A.D. hakkında suç duyurusunda bulundu. Şikayet üzerine pedagog eşliğinde çocuğun anlatımına başvuruldu. Ardından çocuk İstanbul Adli Tıp Kurumu'na sevk edildi.

X
YANLIŞ

FARKINDA OL!

DOĞRU

Çocukların hayal güçleri çok geniştir. O nedenle, cinsel istismarı uydururlar.

Çocuklar istismar hakkında yalan söylemezler. Bu konuda hikaye uyduranlara çok az rastlanır.

Sadece düşük sosyo-ekonomik düzeyden gelen, evden kaçan, ihmal edilen çocuklar ya da açık giyinen, makyaj yapan, güzel ve çekici çocuklar cinsel istismara uğrar.

Her sosyo-ekonomik düzeyden ve her sosyo- kültürel gruptan gelen çocuklar, cinsel istismara maruz kalabilir. Çocukların görünüşü ya da davranışı istismara sebep olmaz.

Parklar, ıssız sokaklar, karanlık yerler, boş inşaat alanları tehlikeli bölgelerdir ve istismar buralarda gerçekleşir.

İstismarın olduğu yer, genellikle ev, mahalle, okul, ev ile okul arasındaki yol gibi çocuğun içinde bulunduğu yakın çevredir.

Çocuklara uslu, akıllı, açığız olmalarını söyleyerek onları korumuş oluruz.

Çocuklar bu konuda eğitilmelidir. Çocuk bağırarak yardım istemeyi, koşarak kaçmayı öğrenmelidir.

Çocuklar kötü görünümlü, yabancı kişilerden uzak durmalı çünkü onlar istismarcı kişilerdir. İstismar eden kişiler çoğunlukla yaşlı, yabancı, kötü görünümlü erkeklerdir.

Olguların %80-95'inde istismarcı çocuğun tanıdığı, normal görünümlü biridir. Genellikle 20-45 yaş arası evli sosyal hayatı olan şüphe çekmeyen bir aile babasıdır.

«Çocuk; yaşadıklarını, cinsel istismarı bile, yakın zamandayada büyüyünce unuttur. Fazla kurcalanmamalı.» düşüncesi tamamen yanlış bir düşüncedir.

Çocuklar cinsel istismarı asla unutmazlar. Zaman bu konuda ilaç olmaz.

**8 YAŞINDAKİ
ERKEK
ÇOCUĞA
CİNSEL
İSTİSMAR**

Düzce'de 124 çocuk
**cinsel suça
maruz kaldı**

**BAFRADA
4 ERKEK ÇOCUĞA
CİNSEL İSTİSMAR**

**4 KIZ ÇOCUĞU
8 ADAM!**

**ÇOCUKLARIN YAŞLARI
TOPLAMI 42
TACİZCİLERİN YAŞLARININ
TOPLAMI 360**

**MAHALLENİN BAKKALI, MANAVI, OYUNCAKÇISI 1 YILDIR
KÜÇÜK ÇOCUKLARI TACİZ EDİYORMUŞ...**

**HER YER
SUÇ
MAHALİ**

**KIRŞEHİR'DE
18 ÇOCUK
CİNSEL
İSTİSMARA
UĞRADI**

**GİRESUN'DA
77 Çocuk**
Cinsel Saldırıya Maruz Kaldı

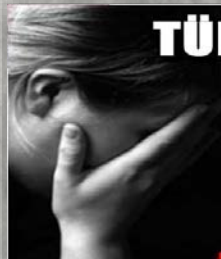

**UŞAK'TA
KÜÇÜK YAŞTA
KIZA
CİNSEL İSTİSMAR**

**TÜRKİYE'NİN KORKUNÇ
GERÇEĞİ**

**Her Ay
650 Çocuk
İstismar Ediliyor**

ÇOCUKLARIMIZI GÜÇLENDİRELİM !

1. GÜVENLİK

Çocuklarınıza, güvensiz hissettiren durumlarda kendilerini korumak için gerekirse kendilerine zarar veren kişiden kaçmak, yüksek sesle bağırarak ve onu tekmelemek gibi bazı kural dışı davranışlarda bulunabileceklerini anlatın.

**Yabancılardan
hiçbir şey
almam!**

Çocuğunuza tanımadıkları kişilerden hediye almamaları gerektiğini öğretin. Bir yabancı sizin yanınızda çocuğunuza bir hediye vermek ister çocuğunuz bunu almak istemezse, çocuğunuza alması konusunda baskı yapmayın.

GÜVENLİK

Çocuk
Bilirse
Kendini
Korur

SOSYAL
GELİŞİM MERKEZİ
SAKARYA BÜYÜKŞEHİR BELEDİYESİ

**İssiz yerlerde tanımadığım
kişilerle değil, güvenli yerlerde
arkadaşlarımla
oynarım!**

Çocuğunuza; İnşaatlarda, boş, terk edilmiş evlerde, bodrumlarda, ailenin bilgisi olmadan oynamaması gerektiğini, ayrıca aileden izinsiz arkadaş ve komşu evlerine gitmemesi gerektiğini öğretin.

Çocuk
Bilirse
Kendini
Korur

SOSYAL
GELİŞİM MERKEZİ
SAKARYA BÜYÜKŞEHİR BELEDİYESİ

**Ailemden
izinsiz hiçbir
arabaya
binmem!**

Çevrede kötü insanlar olabileceği ve kandırmak için çeşitli hikayelerle anlatabileceklerini ama buna inanmaması gerektiğini öğretin. "Annen kaza geçirdi; ben doktorum, bin hadi arabama seni yanına götüreceğim" vb...

Çocuk
Bilirse
Kendini
Korur

SOSYAL
GELİŞİM MERKEZİ
SAKARYA BÜYÜKŞEHİR BELEDİYESİ

**İnternette
yabancıların
arkadaşlık
isteklerini
Kabul etmem!**

Çocuğunuza internet ve telefonda tanımadığı insanlarla arkadaşlık yapmamaları gerektiğini öğretin. Özellikle internet ortamında ve kişisel telefon hesaplarında özel görüntüleri paylaşmamaları gerektiğini, tanımadıkları kişilerle görüntülü konuşma yapmamaları gerektiğini öğretin.

GÜVENLİK

Ayrıca çocuğunuza;

Ailesinin haberi olmadan kafelere, internet kafelere oyun salonlarına gitmemeleri gerektiğini, Ailesinin bilgisidahilinde gittiğinde de yediklerine ve içtiklerine dikkat etmesini, Tanımadığı ve güvenmediği kişilerden ağrı kesici vs. ilaç alıp içmemesini, Geceleri geç saatte sokakta yalnız başına kalmaması gerektiğini

ÖĞRETİN !

2. VÜCUDUM BANA AİT BİLİNCİ

Çocuklarınıza bedenlerinin kendilerine ait olduğunu, özellikle iç çamaşırları ile kapatılan bölgelerin çok özel bölgeler olduğunu ve kimsenin bu bölgelere dokunma hakkının olmadığını anlatın.

Vücudun kişiye özel olan bölgelerinin olduğu, bu bölgelerin gizlenmesi ve anne baba dışında kimsenin dokunmaması gerektiği çocuğa 2 yaşından itibaren yavaş yavaş anlatılabilir.

Çocuklar 4 yaşından itibaren vücutlarının belli bölgelerine dokunulduğunda rahatsızlık duymaya başlamalıdır. Bu bilincin kazandırılması için en geç 4 yaşından itibaren çocukların özel bölgelerine temas olabildiğince azaltılmalıdır.

Dokunmanız ya da bakmanız gerektiğinde anne baba olarak çocuktan izin almanız gerekmektedir.

Ayrıca akraba ya da arkadaşlar tarafından çocuk, özel bölgelerine dokunularak, öperek ya da vurarak sevilmemelidir.

Vay be erkek adam, erkek o bırak istediğini yapsın gibi ifadelerden kesinlikle kaçınılmalıdır!

VÜCUDUM BANA AİT BİLİNCİ

Çocuğunuza bedeninin kendisine ait olduğunu, ellenmek veya öpülmek istemiyorsa buna hayır deme hakkının olduğunu öğretin.

Sizler de yetişkin olarak kendi çocuğunuza veya başka bir çocuğa sevmeye ya da öpme konusunda ısrarcı olmayın. **Çocuğunuz** o esnada kendini öptürmek istemiyorsa öpmeyin.

ÇOCUĞUNUZU DUDAĞINDAN ÖPMEYİN!

Çocuklara özel bölgeleri olduğu ve kimsenin bu bölgelere dokunmasına izin vermemesi gerektiği anlatılırken, anne babanın çocuğu dudaktan öpmesi çocuğun zihninde çelişki yaratır.

Anne babası tarafından dudaktan öpülen çocuk, başkasının da kendisini dudağından öpmesine itiraz etmez. Çünkü çocuklar için anne babalarının yaptığı doğrudur, meşrudur.

Bu nedenle çocuklar kötü niyetli kişilerin taciz, istismar ve hatta tecavüzüne karşı kendilerini koruyamazlar, hatta bu kişilerin davranışlarının kötü ve zarar verici olduğunu anlayamayabilirler bile...

Çocuklar yürümeye başladığı andan itibaren, çıplak olarak ortada bırakılmamalıdır. Çocuk, hatırlayabildiği en küçük yaşlardan itibaren kendisini özel bölgeleri giyinik olarak hatırlamalıdır. Kendisini başkalarının yanında çıplak olarak görmeye alışkın olmayan bir çocuk, elbisesinin birileri tarafından çıkarılmasından ciddi rahatsızlık duyacaktır.

Özellikle 4 yaşından sonra çocuğu iç çamaşırıyla yıkamak, iç çamaşırı çıkarırken başı hafif yana çevirerek o alana saygı gösterdiğinizi hissettirmek, çocuklarda mahremiyet duygusunun gelişmesine katkı sağlayacaktır.

Anne-babanın kendisi de çıplak olarak çocukla aynı anda banyoda bulunması kesinlikle yanlıştır!

Bazı anne babalar, farklı sebeplerle çocukları ile birlikte tuvalete girmekte ya da tuvaletin kapısını açık bırakmaktadırlar.

Her ne sebeple olursa olsun 4 yaşına gelen bir çocuğun, tuvaletin «özel» bir yer olduğunu, tuvalet ihtiyacını gideren birisinin başkası tarafından görülmemesi gerektiğini öğrenmesi gerekir.

3. İYİ DOKUNMA-KÖTÜ DOKUNMA

Çocuğunuza, kimlerin kendisine dokunabileceğine, öpebileceğine ve sarılabileceğine kendisinin karar verme ve “hayır” deme hakkını vermeli, bu hakkının olduğunu bilmesini sağlamalısınız.

Herhangi birinin uygunsuz bir şekilde dokunması halinde yapabileceklerini öğretmeliyiz. «Kendini rahatsız hissetmene neden olan dokunmalar genellikle kötü dokunmalardır. Birisi sana istemediğin bir şekilde dokunduğunda bunu gizlemek zorunda değilsin. Kendinin kötü olduğunu düşünme. Kötü olan sen değil, sana kötü bir şekilde dokunan kişidir. Bedenin sana aittir. Sen istemiyorsan kimse sana dokunmamalıdır.» gibi sözlerle çocuğunuza bu bilinci kazandırmalısınız.

**ÇOCUKLARINIZA İYİ-KÖTÜ
DOKUNMAYI ANLATIN.**

NASIL MI?

***

İyi Dokunma Çocuklara Nasıl Anlatılabilir?

Seni mutlu eden, kızdırmayan, üzmeyen, rahatsız etmeyen dokunmalar iyi dokunmadır. Annenin babanın sana sarılması, okuldan eve gelince annenin-babanın seni öpmesi şeklinde örnekler çoğaltılabilir. Burada vurgulanması gereken iyi dokunmalarda mutlu olduğumuz, acı çekmediğimizdir. Anne-babalar, çocuklarına, bazı büyüklerin (doktorlar, bakıcılar, anne ve babalar gibi) izin almak koşuluyla çocuklara dokunmak zorunda kalabileceğini; ancak en ufak bir rahatsızlık hissettiklerinde “Hayır” demeleri gerektiğini açıklamalıdır.

Kötü Dokunma Çocuklara Nasıl Anlatılabilir?

Seni rahatsız eden, canını acıtan, üzen, kızdıran, utanmana neden olan dokunmalar kötü dokunmalardır. Eğer birisi istemediğin halde sana dokunuyorsa bu kötü bir dokunmadır. Dokunma senin korkutuyor ve sinirlendiriyorsa, bu kötü bir dokunmadır. Eğer birisi senin özel bölgelerine dokunuyorsa bu kötü dokunmadır. Okulda bir arkadaşının sana vurursa ısırarsa, iteklerse bu da kötü dokunmadır. Kötü dokunan kişi tanıdığın ya da tanımadığın, yaşıtın ya da senden büyük bir kişi olabilir. Sana kötü dokunulduğunu hissediyorsan bunu mutlaka güvendiğin bir büyüğünle (anne, baba, öğretmen, aile büyükleri vb.) paylaş. Bunu yapan kişi seni tehdit ederse, bunun sır olduğunu söylese ona inanma, mutlaka söylemen gerektiğini unutma. Kimsenin senin canını yakmaya, kötü dokunmaya hakkı yoktur.

***Gülçin CİNGÖZ TEKE'nin yazısından alıntıdır.

İYİ DOKUNMA-KÖTÜ DOKUNMA

İYİ DOKUNMA

- Sevdik kişilerin sarılması ve öpmesi güzel bir şeydir.
- Uyandığında annenin sana sarılması ve öpmesi,
- Babanın iyi geceler dilemek için sarılması ve öpmesi,
- Anneanne ve dedenin ziyarete geldiklerinde herkesin birbirini kucaklaması ve öpmesi güzeldir.

KÖTÜ DOKUNMA

- Canını acıtan dokunma kötü dokunmadır.
- Dokunulmasını istemediğin halde sana dokunulursa bu bir kötü dokunmadır.
- Dokunan kişi kendini rahatsız hissetmene neden oluyorsa, bu kötü bir dokunmadır.
- Dokunma seni korkutuyor ve sinirlendiriyorsa bu bir kötü dokunmadır.
- Dokunan kişi bunu hiç kimseye söylememeni istiyorsa bu bir kötü dokunmadır.
- Dokunan kişi bunu başkasına söylersen sana bir zarar vereceğini tehdidinde bulunuyorsa bu bir kötü dokunmadır.

«Böyle bir durum ne olursa olsun senin suçun olamaz. Yapılan şey kısa bir süre insanda hoş duygular uyandırabilir. Bir an bundan hoşlansan, hatta sana söylenenleri bilmediğin bir nedenle yapsan dahi BU SENİ ASLA SUÇ ORTAĞI YAPMAZ. Çünkü SEN ÇOCUKSUN VE BÖYLE DURUMLARDA ASLA SUÇLU OLAMAZSIN. BUNUN DIŞINDA BAŞKA BİR GERÇEK YOKTUR»

4. HAYIR DİYEBİLMEK

Çocuk dediğin büyüklerine karşı gelmez. Ne demek hayır!
Sen bu yaşta büyüklerine karşı mı geliyorsun?
Benim oğlum/kızım çok usludur büyüklerine hiç hayır demez, saygısızlık yapmaz.

Birçok çocuğa büyüklerin söylediklerine itaat etmeleri öğretilmiştir.

Çocuğunuzun yalnızca ihmal/istismar konusunda değil, her türlü zararlı alışkanlıklardan korunmak için HAYIR demeyi bilmesi gerekmektedir. **Çocuğunuza her şeye EVET demesini değil, gerektiğinde HAYIR demesini ÖĞRETİN.**

Hayır	“Hayır”, “Hayır teşekkürler” “Hayır olmaz”
Mazeret bildirme	“Hayır teşekkürler, sigara dumanından çok rahatsız oluyorum, beni öksürtüyor.”
Atlatma	“Hayır, teşekkürler, şimdi değil.”
Konuyu değiştirmek	“Hayır teşekkürler, ben bir bardak su alabilir miyim?”
Hayır tekrarı	“Hayır içmiyorum. Hayır teşekkürler.”
Yürüyüp gitmek/ Ortandan sakınmak	“Hayır” de ve ortamı terk et.

Çocuğunuzun haklarını savunmasına, isteklerini söylemesine, istemediklerini belirtmesine fırsat tanıyın.

5. YARDIM İSTEMEK

Biri çocuğunuza kötü, rahatsız edici bir şey yaparsa arkadaşlarından ya da büyüklerinden yardım istemeyi öğretin.

Onlara sizinle her türlü sorunu paylaşabileceği inancını yerleştirin.

Ona doğru gelmeyen şeyleri size rahatlıkla söyleyebileceğini ifade edin. Bazen çocukların olayları abarttığını düşünürüz ancak ne olursa olsun söylediklerini kulak ardı etmeyin.

Çocuğunuza inanın eğer yardım istiyorsa bunu geri çevirmeyin. **Çocuklar bu konularda çok ender yalansöylerler.**

**İstismar olaylarında çocuğun hiçbir suçu olamaz.
Bunu siz de unutmayın!**

6. SIR

Çocuklarınıza bazı sırların hiçbir zaman saklanmaması gerektiğini öğretin.

«Hiç kimsenin senin, özel yerlerine dokunmaya hakkı yoktur. Hiç kimsenin seni, kendi özel yerlerine dokundurmaya da hakkı yoktur. Birisinin senden özel yerlerine dokunmanı istemesi ya da seninkilere dokunması saklayacağın bir sır değildir. Anlatmama sözü vermiş olsan bile, anlattıysan başına çok kötü şeyler geleceği söylenmiş olsabiley, böyle bir şey olursa mutlaka anlatmalısın.»

***

İyi Sır

Bizi çok mutlu eden sırlar iyidir. Doğum günü için aldığın hediyeği saklamak, sürpriz partiyi saklamak gibi sırlar iyi sırlardır. Bizi kızdırmaz, üzmez.

Kötü sır

Kötü sır bizi korkutan, üzen sırlardır. Eğer birisi canını yakıyorsa, sana vuruyorsa, parayı alıp kimseye söyleme diye tehdit ediyorsa, özel bölgelerine dokunuyorsa ve aranızda sır olduğunu söylüyorsa bu kötü sırdır. Bunu hemen güvendiğin büyüklerine anlatmalı ve yardım istemelisin.

***Gülçin CİNGÖZ
TEKE'nin yazısından
alıntıdır.

DİKKAT

Tüm bunları çocuğunuza öğretirken çok dikkatli olmamız gerekmektedir.

Çünkü panik havasında sıkça yapılan hatırlatmalar ve uyarılar, çocukları insanlardan korkan, her şeye şüpheyle bakan saplantılı kişilikler haline getirebilmektedir.

Bu bilgileri çocuğunuza sakın bir konuşma tarzında vermeniz gerekir.

Değerli veliler siz de çocuklarınıza özel bölgelerinin nereler olduğunu, onlara hangi durumlarda kimin dokunabileceğini ve kötü bir dokunmayla karşılaştığında ne yapması gerektiğini evde aşağıdaki adımları uygulayarak öğretebilirsiniz.

“Çocuğum Öğreniyor” Etkinliği Evde Uygulama Formu

Veli: **“Oyuncak bebeği inceleyebilirsin.”** der. Çocuğa oyuncak bebeğın özel bölgelerini gösterir ve söyler. Çocuğın da oyuncak bebeğın özel bölgelerini göstermesini ister ve birkaç kez tekrar ettirir.

Veli: **“Bu bölgeler başkalarının asla dokunmaması gereken bölgeleridir. Özel bölgelerini tuvalette ve banyoda temizliğın yapılırken ben (anne, baba ya da bakımını yapan kişının adı) görebilirim. Ben ve baban yanındayken doktorlar da muayene etmek için görebilir.”** der.

Veli: **“Eğer biri özel bölgelerine dokunursa;**

Ellerini kaldır ve ‘HAYIR, DURRR!’ de.

Oradan hemen uzaklaş.

Bir büyüğüne özel bölgelerine dokunmaya çalışıldığını söyle.” der ve tekrar ettirir.

Çocuğunuz veya Herhangi Bir Çocuk İstismara Maruz Kaldığında Yapacağınız En İyi Şey ;

- Onu dinlemeye hazır olduğunuzu göstermeniz,
- Onu dinleyerek inandığınızı,
- Bunun onun suçu olmadığını,
- Olanlardan dolayı üzüldüğünüzü,
- Yardıma hazır olduğunuzu belirtmektir.

Cinsel istismar oluşmuşsa mutlaka önce ilgili kurumlara başvurulmalı vücutta ve giysilerde hiçbir temizlik yapılmadan muayeneye gidilmelidir. Deliller için ilk 72 saat çok önemlidir. Banyo yapmak, giysileri değiştirmek gibi davranışlar saldırganın ve suçun belirlenmesinde yardımcı olabilecek ipucu ve kanıtların yok olmasına yolaçabilir.

Eğer çocuğunuz böyle bir duruma maruz kalmışsa mutlaka uzman yardımı alması için destek verin. **Unutmayın bu onun suçu değil...**

Anne ve babaların da olay sonunda destek almaları gerekmektedir.

İhmal ve İstismar Vakaları İle Karşılaştığınızda Başvurabileceğiniz Yerler

- Emniyet Genel Müdürlüğü : 155
- Aile ve Sosyal Politikalar Bakanlığı : ALO 183
- Aksaray Aile ve Sosyal Politikalar İl Müdürlüğü : 0382 212 46 78
- Aksaray Çocuk Şube Emniyet Müdürlüğü : 0382 216 11 22

Her vatandař çocuğa karşı iřlenmiř/iřlenmekte olan istismar suęunu bildirmekle y¼k¼ml¼d¼r. Bu hem yasal hem vicdani bir sorumluluktur.

Çocuk istismarı insanlık suğudur!

Yararlanılan kaynaklar

Psikolojik Danışman/Rehber Öğretmen Büşra Çakal, Çocuk İhmal ve İstismarını Önleme Çalışmaları Projesi Veli Bilgilendirme Kitapçığı.